

ELŐFIZETÉS ÁR.
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek
 csak ismert közektől fo-
 gadhatnak el.
 Kéziratot nem adhatnak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondosor díja 30 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLENVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Asonfelül helyeg 30 kr.
 Kiemelt díjazású s kör-
 zettel ellátott hirdetések
 nyelvi tiszteletdíj szerint
 minden 1 centiméter
 után 3 kr számítatik.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

17411. 17413. sz. Zemplénavármegye alispánjától.

Köröztetés s eredmény esetén jelentésétél végett kiadom.

S.-a.-Ujhely, 1888. nov. 16.

Matolai Etele, alispán.

Czir.-Hosszuzemő község határában f. hó 8-án egy fekete szürü herélt ló bitangásba vétetett. — Z.-Dricsne községében, f. évi okt. hó 18-án, egy magas fekete 16—17 éves ló bitangásban találtatott, tartás végett ottani lakos Csulák Mihálynál helyeztetett el.

16985. 17147. sz. Udván egy daruszörü, nagy szarvu, fehér homloku, mintegy két éves ökörű bitangásban találtatott. — Miglész községében egy magyar faju, fehér szürü, vén tehén már régebben bitangásban tartatik.

16833. sz. Weinstok Herman, tokaji lakos tulajdonát képező, egy közép termetű, hodos homloku 8 éves pej ló, f. évi okt. 12-én a tokaji lege-lőről elveszett.

16834. sz. Sárosvármegyei Kálnás községi lakos Novetni János lóállományára lépfene miatt 21 napi zár rendeltetett.

16913. sz. Sárosvármegye Kende községének sertés állományára lépfene ragály miatt 21 napi zár rendeltetett.

4142/88. sz. S.-a.-Ujhelyi járás főszolgabírájától.

A községek biráinak.

Betnáth Gyula, m.-jesztrebi lakos és birtokos istállójából f. hó 19 én viradóra egy 3 éves kanca fakószínű, hátsó jobb lába kissé kesely, kosfejű, mintegy 150 cmtr magas, bélyegteien, vasalatlan, dus fekete farku s jobbra hajló gyér fekete serényű csikaja elveszett.

Eunélfogva felhivatnak az előjárók, miszerint a leirt csikót nyomozzák s eredmény esetén ide azonnal jelentést tegyenek.

S.-a.-Ujhely, 1888. nov. 19.

Urbán Ferenc, t. főszbiró.

TÁRCA.

Az önfentartásról.

(Foly. és vége.)

Visszatérve a fentebb említett tisztaságra, mint egyik önfentartási eszközre, alig kell mondanom, hogy a tisztaság alatt nem csupán a test tisztaságát értem, mely ugyan már magában véve is az egészség, az erő, az üdeség egyik főtényezője, mely azonban a reá nem vagyó és gyermekkorától hozzá nem szoktatott emberre alig erőszokolható, mert nem ellenőrizhető; de értem az általános köztisztaságot mindenütt és mindenben: szobában és konyhában, házban és udvaron, iskolában és templomban, szállodában és kocszmában, üzletben és utcán, vágóhídon és mészárszékben, bérkocsin és vasuton sat., mert az ily általános tisztaság mellett mindinkább fogy a fertőző betegségek csiráinak talaja s azok mindinkább kevesbednek és megsemmisíttetnek.

Hogy állításaim valóságáról meggyőzzem Önöket, csak arra kérem, hogy hívják vissza emlékeztetőbe városunk bármely járványát és ha csak némileg is figyelemmel kísérték, tapasztalhatták, hogy az rendszerint a város azon részeiben kezdődik s mindig ott pusztít leginkább, hol az emberek egy saját személyök tisztaságával, mint a köztisztasággal legkevésbébbet gondolnak, szóval hol a legkevésbébbé műveltek laknak.

A piszok a fertőző betegségek tanyája, melegágya.

Senkire sem lehet tehát közönbös, hogy tisztaságban, vagy piszokban élnek-e a vele egy községben lakó polgártársai; mert ha egy járvány a

Körrendelet

valamennyi község előljárási részének, községi és körjegyzőnek Zemplénavármegye területén

az egyenesadók 1889. évre vonatkozó kivetésének megindítása tárgyában.

(Vége.)

II.

Azon adózók, kik vallomásaikat a jelen rendeletben kitűzött és minden községben haladék nélkül közhírré teendő határidőkben be nem adták, a bevallás beadására 8 napi határidő kitűzése mellett oly megjegyzéssel hivandók fel, hogy ezen újabb határidő meg nem tartása esetén adójuk hivatalból fog megállapítani. A begyűjtött vallomási iverk adónemenként külön-külön jelentésben terjesztendők be hozzám és bejelentendő, hogy a bevallások benyújtására vonatkozó ezen hirdetmény, illetve ismételt felhívás mikor lett és mily módon közzétette.

Ha a bevallásra, az adókivétési lajstromok és javaslatok közzétételére vonatkozó hirdetmény írásban, vagy nyomtatásban, vagy dobszóval, de írásban foglalt szövegezés szerint történt, annak egy példányt a netáni felelősöknek használat végett a jelentéshez csatolandó.

III.

Az előbbeni pontban foglaltak szerint azon adózóknak, kik a községi közegek, vagy az adófelügyelő által kivett adóval a kivetés évében első ízben rovatnak meg, ez elleni felszólalásaik benyújtására adótartozásaiknak az adókönyvecskebe történt bejegyzését követő naptól számítandó 15 napi idő van a törvényben kitűzve.

Ha ezen adózók a múlt évben még egyáltalán nem fordultak elő a községi adózók sorában, részükre az adókönyvecske és pedig a községnél fizető adózók részére a községi közegek által, a kir. adóhivatalnál fizető adózók részére pedig a kir. adóhivatal által, mindjárt a tartozásnak a főkönyvbe történt előírása alkalmával a tartozás pontos bejegyzése és ezen bejegyzés napjának az adókönyvecske erre szánt rovatában pontos kitüntetésével hivatalból állítandó ki s a községi előljárási résznek a községi községben kézbesítendő.

A kézbesítést tanúsító vevény, ha az előirt adó azok közé tartozik, melyek a községi közegek által vetendők ki, a községnél egyelőre gon-

piszok folytán terjed el, a legkönnyebben hurcolható be a legtisztább, legfényesebb palotába is. A mit tehát példával, rábeszéléssel, sőt anyagi áldozattal, továbbá fenyegetéssel vagy megtorlással is a köztisztaságért teszünk, azt önmagunk érdekében is tesszük, mert a közérdeknél fogva mindnyájan elválaszthatlanok vagyunk.

Ha már a köztisztaságról szólok, nem mulaszthatom el, hogy oly valamit ne említsek, ami vele szorosan összefügg és a mit most járványok idején folyton hallanak hangoztatni. Ez a desinfectio, vagyis magyarul: fertőtlenítés. Lássuk hát hogy mi az?

Már a kőnemenzó, azaz betegségeket okozó bakteriumok fölfedezése előtt is, hogy ugy mondjam ösztönszerűleg küzdöttünk a piszok, az emberi, állati és növényi hulladékok korhadása, erjedése ellen, egyrészt mert az ilyen rothadásból keletkezett gázok orrunkat bosszantották és anynyit már akkor is tudtunk, hogy ezen gázok az egészségre károsak; másrészt, mert járványok alkalmával kézzelfoghatólag tapasztaltuk, hogy például egy udvarban a bedőlt kivezető csatornának igazitás okáért történt felnyitása járvány esetén öldöklő hatással volt a ház lakóira, kiknél a csatorna megnyitása előtt a járványos betegségek egy esete sem fordult elő s kik a megnyitás után közvetlenül sorra megkapták a járványos bajt.

Desinfectiótunk tehát, azaz fertőtlenítetünk, vagyis beöntöttük, vagy behintettük a rothadó anyagokat oly szerekkel, melyek a rothadást akadályozzák, vagy legalább megátolták azt, hogy a rothadásból támadó, az egészségre ártalmas gázok ne fejlődhesenek. S a hol ez megtörtént, soha sem vallották kárát, mert az ilyen desinfectio csak hasznos lehet. Kivéve természetesen az olyan eseteket, hol tudatlanságból például meg-

dosan megörzendő, s netaláni felszólalás esetében a felszámolásához mellékelve, hozzám küldendő be; ha pedig az előirt adó azok közé tartozik, melyek a kir. adófelügyelő által vetendők ki, ez esetben a vevény késedelem nélkül nekem küldendő meg, hogy azt megőrizve esetleg a benyújtandó felelőséshöz mellékelhessem.

Ha valamely adózó, ki valamely adónemmel első ízben rovatott meg, a megelőző évben azonban más adócimen már előfordult a községi adózók rovatában, s ennél fogva adókönyvecskeje már van, ennek kiegészítésére nézve az 1883. XLIV. t. c. 36. §-ának d) pontja irányadó.

IV.

Ismételve tapasztaltatott, hogy a községi adókönyvecskebe a kivett adó nem mindjárt a 8 napi közzemlére történt kitétel után iratik be és a közvetlen adófizetőkre vonatkozó egyénekenkénti kimutatások is elkésve és legtöbnyire akkor küldetnek meg a kir. adóhivatalnak, a mikor az előírás valamennyi adónemre nézve befejeztetett, s ennek következtében a kir. adóhivatalnál is az előírás a közvetlen fizetőkre nézve némely községet illetően igen későn történhetik meg; utasítanak tehát a községi és körjegyző urak, hogy az egyénekenkénti adóelőírást az adókönyvben adónemenként a leérkezett lajstrom 8 napra történt közzemlére való kitétele után azonnal teljesítsék és a közvetlen adófizetőkre vonatkozó egyénekenkénti részletes kimutatást adónemenként rögtön közöljék a kir. adóhivatalnak, mihelyt az egyénekenkénti előírás az egy és ugyanazon adólaajstromban foglalt adóra nézve a községi adókönyvben kész. Kivétel erre nézve egyáltalán nem engedtetik meg.

A közvetlen adófizetőkre nézve a kir. adóhivatal kötelessége a beérkezett egyénekenkénti kimutatásokban kitüntetett tartozásokat esetről-esetre, a mint valamely községből ily kimutatás beérkezett, 24 óra alatt az adókönyvbe előírni.

Az adónak az adózó adókönyvecskejébe való bejegyzése a legszorgalmasabban, minden egyes adófizetés alkalmával esetről esetre mindazon adónemekre nézve teljesítendő, a melyek az adókönyvben már előírva és a bejegyzés napja az adókönyvecskeben az e célra nyitott rovatba is pontosan beirandó.

Az 1883. XLIV. t. c. 36. §-a d) pontjának

nedvesített chlormeszet a helyett hogy a rothadó anyagokba öntötték volna, szobában vagy más zárt helyen hagytak elpárologni, mi által a rothadás gázainál sokkal veszélyesebb mérget, a chlorgázt szívták be az illetők. No de ily esetekben nem az eszme, csak a végrehajás volt hibás.

A betegségeket okozó bakteriumok fölfedezése óta többet akarunk elérni a desinfectióval: meg akarjuk általa semmisíteni a bakteriumokat és így újat vágni a betegségek tovarjedésének. De már ez nem oly könnyű, mert a bakteriumok életképessége, mint már fentebb mondtam rendkívül szívós. Felaláltak ugyan számos szert, melyek a különféle bakteriumokat megölni képesek s meg is győződhetünk saját szemünkkel a nagyító üvegekkel arról, hogy melyik szerből mennyi kell, hogy ez vagy amaz bakteriumot megöljük, tovább való fejlődését megakadályozzuk, csak hogy azon szerek töbnyire oly erős mérgek, a minőket az ily munkák végrehajására hivatott egyének kezére bízni nem lehet, míg másrészt nincs a háznak, a községnek oly zuga, a ruházatnak, magának az emberi testnek oly része, sőt még az eledel is, mit nem kellene desinfectálni, ha a láthatatlan s még a levegő útján is belénk jutható bakteriumokat mindenütt üldözni akarnánk. Ez pedig egyrészt teljesen kivihetetlen, másrészt esetleg rosszabb lehetne magának a bakteriumnál.

A bakteriumoknak ilyetén üldözését kénytelenek vagyunk magoknak az orvosoknak átengedni, kik e téren máris csodálatra méltó eredményeket értek el, a mivel örök hálára kötelezték az emberiséget.

A halhatatlan angol Lister, ki a sebek bakteriumok általi megfertőzésének megakadályozására első használt öntudatosan oly kötöző módszert, mely alatt fertőzés nem történhetik, többet

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

intézkedése az adóelőírás teljes befejezése után kibocsátandó hirdetemnyre vonatkozik és az adókönyvecskék bemutatásának elmulasztása miatt az 1—5 ftnyi bírság alkalmazása is csak azon adózók ellenében foglalhat helyt, kik az adókivetés teljes befejezését jelentő hirdetemny kibocsátása, s az újabb kitűzendő 8 napi záros határidő lejáta után sem mutatták be a törvény hivatolt 8. §-a értelmében adókönyvecskéiket.

V.
Az adóketési munkálatok megkezdéséhez szükséges nyomtatványok az illetékes m. kir. adóhivatal által szerzendők be. Ha azok eddig megfelelő mennyiségben jegyző urnak ki nem adtak volna, úgy a szükségletet, minden nyomtatvány-nem pontos megjelölése mellett 24 óra alatt közölje az illetékes m. kir. adóhivatallal, a honnét a nyomtatványok rögtön meg fognak küldetni.

VI.
Az adóösszeírasi és kivetési munkálatok a következő határidőkben lesznek hozzám betérjesztendőek:

1. 1888. évi december hó 20-ig az I. és II. oszt. keresetadó és házadó kivetési lajstromok;

2. 1888. évi január hó 25-éig az egyéni-kinti földadó felosztási jegyzékek, továbbá a III. és IV. oszt. keresetadó, valamint a tőke-kamat és járadékadóra vonatkozó összeírasi lajstromokat a vallomási ivallel felszelve;

3. 1889. évi február hó 3-ig a föld és házbirtok utáni általános jövedelmi pótdoból levonandó kamattartozásokról szóló vallomások alapján kiderített kamat-jövedelmek jegyzékei;

4. 1889. évi március hó 20-ig a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára vonatkozó vallomási ivallel, továbbá a hadmen-tességi díj összeírasi lajstromok és a föld és házbirtok utáni általános jöved. pótdóra vonatkozó kivetési lajstromok;

5. 1889. évi július hó 15-ig a fegyveradóra vonatkozó kivetési lajstromok.

VII.
Elvárom, hogy a kivetési munkálatok, e munkaterv szerint, a kitűzött határidőkben pontosan teljesítsenek, mert az eljárást a legnagyobb szigorral ellenőrizni, s minden legkisebb mulasztást haladéktalanul a jegyző urak költségén pótolni szoros kötelességemmel tétetett.
S.-a.-Ujhely, 1888. okt. 26.

Becske,
kir. adófelügyelő.

Vármegyei szabályrendelet

az utakról és uti személyzetről.*)

I. FEJEZET.

(Folytatás.)

Királyi államépítészeti hivatal.

15. §. A vármegyei utak befásítása tárgyábani szabályrendelet pontos foganatosítása iránt, az állami, megyei és községi uti közegeket kellően utasítja és ellenőrzi.

16. §. A vasutak forgalmára a köz és közlekedési (vicinális) utak helyzetére figyelmeztve, köteles a főszolgabíróval egyetértőleg a decemberi közgyűlésre jelentést tenni, hogy a megyei köz-munkaerő és váltáságnak mely utakra lesz leg-főbbképpen felhasználandó, és mely utaknak és mű-tárgyaknak érdekében szükséges az állami segély iránt kérelmezni.

17. §. A vármegyei és vicinális utakra köz-munkával kifuvarozott faanyag átvételénél, vala-

használt az emberiségnek, mint a világ minden volt nagy hadvezére, mert míg ezek milliónyi embert pusztítottak el, Lister eszméjével és módszerével milliónyi embert mentett meg és adott vissza az életnek! Az ő felfedezése az én szememben századunk leghálásabb találmánya!

A desinfectió leírásába nem ereszkedhetem, nem mulasztatom el azonban, hogy Önöket egy kis, de igen hasznos »a fertőtlenítésről« szóló cikkre ne figyelmeztessem, melyet dr. Gerlóczy országos közegészségi egyesületünk közlönyében, az »Egészség«-ben írt (1888 III. és IV. füzet 104-ik lap) hol a forró lúg, mint olcsó és jó szer először ajánlatik. Ezt a cikkekcskét, a lappal együtt ajánlom figyelmükbe.

A mondottak után világos, hogy míg egyrészt a nyilvános helyeknek s különösen ezek és a városi magán házak félreeső helyeinek, csatornának s több efléknek ahhoz értők felügyelete és ellenőrzése mellett véghezvitt erélyes és beható desinfectiója rendkívül hatályos és fontos s mondhatni, hogy a járványok elleni küzdelemnek egyik fő tényezője, addig a lakosoknak s a mi még bosszantóbb a vasuti coupéknak egy kis karbol-savval való beszagosítása vagy jobban mondva bebűzösítése vagy ön- vagy világ ámitás.

Legjobb desinfectió, amint azt már ismételve hirdettem, a tisztaság s ezt egy kis erélyvel mindenütt lehet foganatosítani. De ismételve hang sulyozom, hogy mindennek a tisztasága, minde- nekfelett pedig annak, a miből legtöbb kell s a mi nélkül egy félpercig sem élhetünk, értem a levegőt. Pedig ez ellen vét a legtöbb ember még a művelt is. A szobának már az egészséges em-

mint a magán célokra engedélyezett közmunka miképpen történt felhasználásának ellenőrzésénél a vármegyei bizalmi férfiak közreműködését igénybe veszi. Az állami és államiag segélyezett utakon történt munkálatok felülvizsgálata a kerületi kir. felügyelő hatáskörébe tartozván, ezek megejtéséhez a köz. bizottság egy tagjának kiküldése iránt előterjesztést tesz.

18. §. A vármegyei szabályrendeletekben körülírt teendőit végrehajtja.

II. FEJEZET.

A) Az utbiztos szolgálati viszonya és kötelességei.

16. §. A vármegye 7 főszolgabírói járása részére I—1, a homonnai, szerencsi és bodrogközi járáásokban pedig 2—2 utbiztos rendszeresítettik.

20. §. A vármegyei utbiztosokat a járási főszolgabíró és a kir. államépítészeti hivatal meghallgatása után, az 1886. évi XXI. t. c. 80. §-a alapján a főispán nevezi ki.

21. §. Az uti biztos állomásokra történő kinevezéseknél a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. t. c. értelmében szabályszerű igazolvánnyal ellátott altisztek bírnak elsőbbséggel.

Ezen kinevezés rendszerint ideiglenes s az illető utbiztos állásában csak akkor lesz véglegesítve: ha a szabályszerű képességi vizsgát letette; mire rendszeren egy évi határidő tűzetik ki.

22. §. Az utbiztos közvetlenül a járási főszolgabírónak van alárendelve; ennek, valamint a kir. államépítészeti hivatalnak a szolgálatra vonatkozó rendeleteit felelőség terhe alatt lelkiismeretesen, pontosan, jól és gyorsan teljesíteni, a kiadott utasításához szorosan alkalmazkodni köteles.

Tartosik a kezelése és felügyelete alá helyezett utvonalon előforduló minden fontosabb eseményről, valamint a közlekedés állandósága, fenntartása és biztonsága érdekében szükséges intézkedésekre nézve, a főszolgabíróhoz és a kir. államépítészeti hivatalhoz írásbeli jelentést tenni.

23. §. Az utbiztos tartozik a szabályszerű képességi vizsgát letenni, mely alkalommal általa igazolandó, hogy:

1) a magyar nyelvet szóban és írásban bírja és valamely tényálladékról (pl. utrendőri kihágásról) szabatos jegyzőkönyvet képes szerkeszteni;

2) az elemi szám- és mértanból annyi ismerettel bír, hogy a négy műveletet tört- és tizedes számokkal pontosan és szabatosan végrehajtani, egyszerű sokszögek területét, továbbá prismák és gulák köbtartalmát kiszámítani képes, a fedanyag minőségének, beagyazási módjának, s az utpálya rendszeres fenntartási módjának ismeretével bír;

3) az új hossz-, terület-, köb- és súlymértékeket, s azoknak a bécsi mértékekhez való arányát ismeri;

4) a kavicsolt utak fenntartásánál előforduló munkák, nevezetesen az építéshez használni szokott anyagok, főbb tulajdonait, a mész, habarc és beton készítmény módját, továbbá a fa- és falkötések főbb szabályait ismerni;

5) a rajzolásban annyi jártassággal bír, hogy a kisebb terekről és építményekről hű rajzot készíteni képes.

Ezen képességi vizsga az építészeti hivatal-főnök, vagy helyettesének egy főszolgabírónak közreműködése mellett, az alispán elnöklelte alatt tartatik, arról jegyzőkönyv vétetik fel és ennek alapján a főispánhoz jelentést tétetik, a ki az utbiztos állandósítása iránt intézkedik.

(Folyt. köv.)

berek lélegzése által is megromlott levegőjét úgy őrzi, mintha pénzért vették volna. Hát még az olyan szobáét, a hol kedves betegük fekszik. Igaz, hogy ezt a beteg úgynevezett meghülésének kikerülése okáért tartják zárva, tehát jó szándékból; csakhogy ezen jó szándéknál szerencsétlenebb és a betegre ártalmasabb előítélet alig van. És e balhiedelem általános. Számtalanszor tapasztaltam még úri házaknál is, hogy a beteg szobájának általam kinyitott ablaka csak addig maradt nyitva, míg az udvart elhagytam s ha a kaputól az ott felejtett tárgyért visszatértem, már be volt zárva, holott nagyon ígérték, hogy egész nap nyitva lesz.

Higgyék el, hogy Munkácsy ecsetére méltó volna az erre következő kölcsönös mosoly. Azt hitték, hogy engemet szednek rá, pedig a beteget és önmagukat csalták meg.

S ha a beteg szobájának kellő szellőztetése s levegőjének folytonos tisztántartása a betegre is már orvosság, — hát még ápolóra!

Ezekre ez az önfentartási kötelességek egyik legfontosabbika.

Ha volna önfentartási tiz parancsolatunk, ezt kellene elsőnek tenni,

S ha előadásomból csak annyit tartanak meg, hogy: ha van ragályos betegük és szobájának levegőjét folytonon újítják, legkevésbé vannak kitéve a fertőzésnek, — és ezt az életben követendik is, már sokat használtam a közügynek s névszerint a közegészségnek s fáradságomat megjutalmazva érzem.

Mielőtt azonban a beteg szobáját elhagynók, adok még egy ilyen jó tanácsot. Fertőző beteg szobájában soha semmit ne egyenek, még csak az

A filokszer elleni védekezés.*)

Alig van széles e hazában szőlőművelő, avagy bortermelő, ki a szőlőhegyek rémét: a filokszerát legalább névleg ne ismerné.

Elszorul az ember szíve s néma fájdalom vesz rajta erőt, ha az azelőtt sűrű lombos-zatu, dústermésű tőkéket ezrenként elsatnyulni, elcsenevészedni, kiveszni látja, ha évenként nagyobbodik a kopár folt, míg végre az egész szőlőtest úgy mutat, mint a letarolt mező, hol sem galy, sem levél s épenességgel semmi gyümölcs sem ékiti a tőkéket. Sajnos, de hazánkban sok a bortermő vidék, hol a szőlőgazdák a szüreti költséget sem kockáztatják már a silány termésért. Vannak, a kik önmagukat ámitva azt állítják, hogy a filokszer éppen úgy fog magától elpusztulni, mint a Kolorado, a burgonya halálos ellensége el-tűnt. Optimizmusnak jó, vigasznak is meg-járja, ámde keserű valóra ébrednek majd azok, a kik a »dolce farniente« kényelmes elvnek hódolva, szőlészettünk, bortermelésünk végpusztulására ébrednek.

Nem ugy! Istenemre nem! Ne veszít-sünk időt, a pusztulás 12-ik órája ütött. A magyar kormány dicséretére legyen mondva, elkövet mindent s nem riad vissza a legnagyobb áldozatoktól sem, hogy hazánk jelen-tékeny bortermelését a végveszedelem ellen biztosítsa. Ámde egyesült erővel, vállatve kell működnie a szőlőgazdák összességével, ha hogy eredményre vezető legyen tö-rekvése.

A közügynek, a hazánkmérhetetlen üd-vére válik s az utókor halájára számíthat minden polgára az országnak, a ki vesze-delemben forgó bortermelésünket a pusztító ellenség körmei közül kiragadni segíti.

Mintegy példányképül szolgálhat e te-kintetben Miskolcz város kiváló polgára, or-szágszerte elismert borászunk: Dr. Szabó Gyula ki időt, fáradságot, tetemes költsé-get nem kímélve, felkereste a filokszer elleni védekezés gyújtópontját, Franciaországot, bejárta annak lexponáltabb s legtöbbet szenvedett déli részét, bekopogtatott az or-szág legnagyobb szőlőbirtokosaihoz: Piola Al-berthez, Liburnban, Sue Emilhez, a filokszer védekezés ellen körül szerzett érdemekért az arany éremmel jutalmazott 500 hold szőlőbirtokosához, Lalimorthoz, (mindkettő Bor-deauxban) Viállához, ki már 100 hold szőlőt újra ültetett amerikai alanyba, továbbá Gas-ton Bazillehez Montpellierben, ki a legna-gyobb mértékben kultiválja az amerikai ül-tetvényt s ezért a becsületrend tisztii rangjá-

* E közérdekű cikket, melyben egy gyakorlati szőlő-gazda mondja el nagybecsű tapasztalatait, a »Borsodmegyei La-pok«-ból vettük át s melegen ajánljuk a filokszer által tenye-getett gazda-közönség figyelmébe. Szerk.

ő ételét se izleljék meg, hogy nem forró-e? mert ezen uton nyelhetik el legkönnyebben az ételbe került láthatatlan bakteriumot.

E tanácsok a természettudományi műveltség haladásával az önfentartási kate aranszabályai lesznek.

Nagyon sokról kellene még megemlékezni, hogy mi minden legyen tiszta, ha önmagunkat és családainkat egészségben, erőben fen akarjuk tartani, de ez túl vezetne egy ily előadás határain. Azonban egyet még sem hagyhatok el, s ezt annál kevésbé, mert az épen városunkban, S.-a.-Ujhelyben kiválólag tisztátalan, s mert ez közügy, értem az ivóvizet.

A víz a fertőző anyagok vasutja. Ez uton jut belénk legtöbb betegséget okozó bakterium. S hogy ebből városunknak bőven kijut, azt népe-sedési viszonyaink elrettentően szomorú statisztikája napnál világosabban bizonyítja.

Összeállítottam igen gondosan tíz évnek születési és halálozási adatait, 1875-től 1885-ig, tehát oly évekről, hol semmi nagyobb járvány nem pusztított; s borzasztó azt hallani, 5480 szü-lésre 5613 halál esett; tehát a halálozás nagyobb mint a születés, s így ha bevándorlás nem volna, mire utódaink időszámításunk harmadik évezredét befejezik, S.-a.-Ujhely, mely tíz évenként 133 em-berral fogy, csak mint kihalt város szerepelne a történelemben,

S e szomorú véget csakis vízvezetékekkel lehet kikerülni. Itt semmi áldozattól, bármily terhes legyen az, visszarettenünk nem szabad. S ha vízben szegény hegyeinkből nem kaphatnánk ele-

Folytatás a mellékleten

val jutalmaztatott; bejárta St.-Benedette-n Nimes-től 16 kilométer távolságra eső nagy szőlőbirtokát Fitz James hercegnőnek, végre Comis-t Nimesben látogatta meg, tanulmányozva, megismerve és megjegyezve mindent s tapasztalatait írásba foglalva, a közügy érdekében nyilvánosságra juttatja. Az ország legtekintélyesebb szaklapja a „Borászati Lapok“ legközelebb már hozzák Dr. Szabó Gyula észleleteinek leírását.

Szerző elmondja e nagy figyelmet kelteni hivatott értekezésben hegyiről-tövire, mit látott, mit tapasztalt, kinél látta, kinél tapasztalta, hogyan és miképp fogja és dolgozta fel hazánk viszonyaihoz mérten az észleleteket s következőképp fejezi be nagy jelentőségű emlékiratát:

Az elmondottak után a szénkénegezést illetőleg nem érzem magamat hivatottnak határozott tanácsot adni, ámbar meglátogattam Marseillében L. Pasteur tanárt is, ki éppen a szénkénegezési eljárást van hivatva tanulmányozni és tanítani, de tőle sem tanulhattam olyasmit, ami által a szénkénegezéssel való kezelés megtartaná a tőkének termőképességét és a termés minőségét.

Mindezek után én arra határozottan magamat, hogy védekezni fogok szénkénegezéssel, de csak addig, míg a filokszerá által megtámadt szőlőterületeket oltványokkal elláthatom, mert nem hiszem, hogy a drága szénkénegezést soká haszonnal lehessen folytatni.

Nem messze van az idő, midőn hazánk bortermelése elpusztultnak tekintendő s az lesz a szerencsés, a ki lehetőleg felhasználja az időt szőlőinek részenkénti beépítésére amerikai alany-oltványokkal.

Az időviszonyok, a talaj minősége kétségen kívül rendkívül behatással vannak a szőlők újra ültetésénél, belátom én azt, hogy a mi Franciaországban célszerűnek bizonyult, nem minden körülmények között válik be minálunk is legjobbnak, éppen azért most kell minden irányban próbákat tenni, mely fajta amerikai alanyok lesznek legjobbak a mi talajunkba, és mely fajta szőlőt oltunk azokra, hogy a jövendőbiztonságát újra építendő szőlőknek biztosítsuk ha nem örökre is, de legalább is hosszú időkre.

A Dél-Franciaországban látott direkt termelő fajok az Otthello, Herbeton és Jaquez rendkívül gyenge veres bort adnak; legbecesebb, mint kitünő veres bor festőanyag a Jaquez bora, hogy mi lesz a sokak által felbecsült, kevésbé kipróbált hybrid-fajokkal, az a jövő titka, mely kérdést elhanyagolni éppen oly helytelen dolog lenne, mint könnyen bele menni annak nagyban való termelésébe.

gendő jó vizet, a Bodrog vizét fog kelleni gépek segédelmével behozni és tisztítani.

Hazánk haladását e téren minden nap olvasák. Nincs az alföldnek jelentékenyebb városa, hol a jó víz hiányán ártézi kutak fúratása által segíteni ne igyekezzenek.

Hogy a rossz víz mennyire ártalmas, azt már az eltűnt civilizációk is tudták a nélkül, hogy a baktériumok tenyésztését vízben ismerték volna, s mesés áldozatokat hoztak a jó ivóvíz megszerzéséért. Nem akarok a még régiebb egyiptomiak és görögökről szólni, csak a rómaiakat idézem vissza emlékeztetőkre. Róma első vízvezetékét, az Aqua marciát már 614 évvel Krisztus előtt építették s ezzel 50 kilométernyi távolságról — mint ide Nagy-Mihály — hozták a vizet a városba. De a város terjedésével ez nem elégítette ki a lakosságot, s a Krisztus előtti első században már kilencz vízvezeték volt, melyek naponként ezeröttszázmillió liter jó vizet szolgáltatottak. Így gondoskodtak a civilizált rómaiak magokról, egészségökről és pedig nem csak fővárosukban Rómában, de mindenfelé, a hová hódító legióik eljutottak. Budán, mely az ő Aquincumjok volt, szintén volt vízvezetékük, melyre mi csak most gondolunk újból.

S hogy a mi kutaink vize mennyire rossz, azt nemcsak gyanítom, de biztosan mondhatom is.

Ugyanis tizenegy évvel ezelőtt köztünk lakott barátom Gallik Géza, jeles vegyész kérésére S.-a.-Ujhely 54 kútjának vizét elemezte nagy fáradsággal és áldozattal s alig talált nehányat, melynek vize az egészségre nem lett volna többé-kevésb-

Egész Dél-Franciaországban úgy látszik sokkal nagyobb a bizalom az amerikai alanyra oltott szőlőtelepesítésekhez s nagy eltérés ma már nincsen azon kérdés felett, melyik hát a legjobb amerikai szőlőfaj alanyának.

Bordeaux lapályos vidékén leginkább használják a Viallát és ennek egy fajtát a Canning-ham-ot. Montpellier és Nimes vidékén ma már mindenki a Riparia portalis vagyis Gloid de Montpellierre esküdtek erősen, köves, kőporos talajba pedig a Riparia Rupestris dicsérik, s én részéről el vagyok rá határozva, hogy a nedvesebb, alantabb fekvő részeken Vialla-alanyt fogok használni, mely fajból 2000 töből álló 2 éves törzstelen nálam Tályán rendkívül buján tenyészik s a lejtősebb helyeken mindenütt Riparia portalist fogok alanynak alkalmazni, a nagyon köves, kavicsos, kőporos részeken kísérleteket csinállok a Riparia Rupestrissel.

Nem vitatom én azt, hogy Franciaországban nem volt kezdetben sok hiba az oltványokon, de ennek okát maguk a franciák abban keresik leginkább, hogy nem tudtak helyesen oltani, sokan tulhajtottak követeléseikkel, szemben az oltványokkal, midőn sima vesszőket oltottak be, s azt kívánták, hogy az meggyökeredzzék és az oltás gallya össze is forrjon az alanyával.

Belátva a tévedést, ma már mindenki legalább is gyökeres vesszőbe olt, az okosabbak pedig helyben teszik az oltást, midőn az alanyok meggyökeredeztek.

Oltási rendszerük ma sem egy. Igen elterjedt az angol párosítás, különösen az asztalon, bár gyökeres vesszőkbe, mely oltási módnál különösen fontosnak tartják azt, hogy a nyelv ne legyen nagy és a vágás az alany és oltógaly velőjét ne sértse, de annak háta mögé essék. A leginkább használt oltási mód, hasítás az alanyba, s a nemes galy ékformában való beillesztése, egyik, mint másik oltás jó erősen, oly erős spárgával kötendő, mely nem korhad el, mielőtt az oltvány jó össze nem forrott.

A nálunk oly hirre vergődött zöld-oltást Franciaországban nem használják. Laliman ur volt az egyetlen, ki nekem a zöld galyba oltást érett oltó gallyal melegen ajánlotta, mint azt már elébb körülményesebben tudattam mások buzdítása szempontjából.

Ki kell végre jelentenem, hogy én teljes bizalommal kezdek szőlőim újra ültetéséhez oltványokkal, mert erősen meg vagyok győződve, hogy a helyesen oltott tőkék teljesen összeforrnak, tartós tőkét adnak s termőképessége az általam különösen kiemelt Riparia Gloir de Montpellier és Vialla alanyok oltványainak messze túlhaladja a régi módon ke-

bé káros. Orvos-gyógyász egyesületünk Gallik kimerítő munkáját kinyomatta, s megküldte a város atyáinak is komoly megfontolás végett. Azóta is fontolgatjuk, de még nem vagyunk képesek belátni azt, a mit mult évi előadásaink megnyitása alkalmával Dr. Raisz Gedeon barátom Önök előtt oly szépen kifejtett, hogy az emberi egészség a pénzérték, s ennél fogva még azt sem látjuk be, hogy a vízvezetékbe fektetett tőke kamatait meghosszabbított s esetleg megtartott élettel és egészséggel fizeti vissza, még pedig uzsorakamattal.

Különben szomorú vigasztalásul legyen mondva, nemcsak a mi ivóvizünk rossz, ilyenek majdnem minden nagyobb város kútjai, mert a városok elkerülhetetlen szennyne mindenütt megfertőzi a talajt s vele a kútakat.

Víz dolgában egyáltalán rosszul állunk. Ronyvánk a városban felül és alul elég üde patak volna, bent a városban pedig olyas valami, a mit sem leírni sem elmondani nem való. No de az új vízi törvény megindítja talán valahára a Ronyva hullámain is!

A rossz ivóvíz okozta fertőző betegségek elől sem zárkozhatik el senki, még az sem, ki soha édes vizet nem iszik, vagy azt csak nagyon gondosan leszűrve és megtisztítva issza, mert a mosásra, mosdásra, mosogatásra és öntözésre használt vízzel is fertőzheti magát az ember; továbbá a víz által elterjedt és elhurcolt fertőző baj, ha ragályos, a fentebb említett módokon eljuthat minden palotába.

Szóval, ha önmagunkat fen akarjuk tartani,

zelt szőlőtőkéket és a termés is jobb, cukrosabb.

Ezzel elmondtam mindazt, mit a filokszerá elleni védekezésre nézve láttam, tapasztaltam. Tudom, hogy sokan kételkedni fognak az én reményeim alaposságában, s éppen azért gonddal hivatkoztam mindenütt tekintélyes személyiségekre, kiknek még lakását is pontosan feljegyeztem; most már könnyebb mindazt ismételteln megnevezni másoknak is, én nagyon bőven megtalalmazva érzésem magamat fáradságomért ha tapasztalataim nyilvánosságra hozatalával némi szolgálatot tettem a közügynek, s tette buzdítottam a csüggedőket, hogy pusztulásnak indult hegyeink szőlőtelepei úgy felvirágozzanak, mint már ma virágozik Montpellier vidékén, hol ma már négyszázezer hold van beültetve, melynek terméséből ez évben 10 millió hektoliter bort kaptak.

Vármegyei ügyek.

Szinnai kir. bíróság ügye. *Lehoczky Endre* és érdektársainak abbeli folyamodását, hogy Szinnán kir. járásbíróság szerveztessék, *Szentkirályi Albert* képviselő f. hó 19 én mutatta be az országgyűlés képviselőházának. E kérvény kiadott véleményadás végett a szakbizottságnak.

Vármegyénk közigazg. bizottsága jövő havi ülésének határnapjául dec. hó 6-a tüzetett ki.

Gyűlésezések. Vármegyénk bizottsága ez évi dec. hó 12. s következő napjain tartván közgyűlést, főispán ömeltósága az állandó választmányt dec. 10-ére hívta össze. A számonkérő szék ülésének határnapját pedig dec. hó 11-ére tűzte ki. A vármegyei egészségügyi bizottság pedig f. évi dec. 1-én d. u. 4 órakor fog ülést tartani.

A „jó sziv egyesület“ költsöne. Lapunknak ez évi 28. és 29. számában közöltük volt a Budapest alakult „jó sziv egyesület“ költsön-ügyletére vonatkozó alapszabályokat. Az abban nyújtott s feletébb előnyös költsönfelvételi kikötéseknek (10 évi tőke törlesztés 3%-es kamat,) vármegyénk területén első ízben is a tokaji járásban lakó árvíz-károsultak veszik hasznát. Ugyanis nevezett egyesület a költsönért hozzá folyamodott tíz károsult részére e napokban 3300 ftot küldött a főispánhoz, ki is az adóslevelek betáblázásának fogantatása után ezt a költsön-összeget, mely ideiglenesen a vármegye pénztárában helyeztetett el, — ki fogja osztani.

Vármegyei bizottsági tagokká a folyó nov. 20-án tartott pótválasztásokon, a leleszi vál. kerületben *Szerdahelyi Aladár*, a rákóczi vál. kerületben *Füzeses Károly* választottak meg. A papinai és szinnai vál. kerületben szintén e napra kitűzött választások közbejött nehézségek miatt elhalasztottak.

A dohány-beváltás Nagy-Tárkányban f. évi december 3-án veszi kezdetét s tart a jövő 1889. év január 4-ig.

csak úgy kell gondolnunk mások s különösen a rossz viszonyok közt élő szegényebb néposztály egészségével, mint a magunkéval, mert a láncc, mely a társadalom minden tagját egyívé kapcsolja, felbonthatatlan.

Sőt tovább megyek és szomorú tapasztalatok alapján állíthatom, hogy a szegények egészségüének elhanyagolása még jobban megboszosulja magát, mint ha a vagyonosabb osztály fertőztetik, vagy saját könnyelműsége folytán megbetegszik; mert ez bír minden kellekkel a baj leküzdésére és szűkebb határok közé szorítására, míg a szegény nyomorában a járványos betegségek valóságos melegágyra találnak s buján tenyészve szaporítják a betegség csiráit és a ragályozás lehetőségét.

De eltekintve még a rossz lakások és rossz ruházat, a tudatlanság sat. szülte bajok hasonló körülményeitől, melyek reánk ép oly vészteljesek lehetnek, mint azokra kiket első sorban sujtanak, még a társadalomnak nem testi bajokon alapuló betegségei is befolyással vannak és lehetnek minden egyes azokban nem szenvedő s azoktól távol álló egyénre s ezért azoknak orvoslása is mindnyájunknak nem csak emberbaráti, de önfentartási kötelességünk is.

Csak egy példát hozok fel erre.

Tíz árva közül, kiket ha a társadalom fel nem karol és becsületes emberré fel nem nevel, legalább kettő vagy három teljesen elzüllick s rosszabbá lesz a pokolvar baktériumánál, mert gyilkol úgy, hogy még a legóvatosabb ember sem védheti magát ellene. S ki tudja, hogy nem csa

A helyes mértéket hamisan használók büntetése. A m. kir. belügyminiszter abból az alkalmából, hogy mindgyakrabban fordulnak elő panaszkok, hogy a mindennapi házi szükséglethez megkivántató árucikkek kicsinyben elárúsítói (mészárosok, szén- és fakereskedők stb.) az árut törvényes mérőkészülékkel mérve, csekélyebb súlyban, illetve mennyiségben szolgáltatják ki, azaz a vevőt hiányos mérés által megkárosítják: körrendeletet intézett a vármegyék törvényhatóságaihoz, melyben kijelenti, hogy azon elárúsítók, akik áruikat hiányosan mérik ki, vagyis a vevőnek mértékben való megkárosítását célozzák, — amennyiben cselekményük az 1878. évi V. t. c. 379. §-a értelmében csalást, vagy az 1879. évi XL. t. c. 138. §-ában körülírt kihágást nem képez: *száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig tizenöt napig terjedhető elzárással és száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.* Ha pedig az tűnik ki, hogy a vevő ravasz fondorlattal károsított meg s emiatt panaszt emelt, s így az 1878. évi V. t. c. 379. és 390. §§-ai értelmében a család tényálladékának fenforgása látszik, az adott esetek a kir. bírósághoz haladék nélkül átteendők, egyébként a közig. hatóságok által kellő szigorral megtorlandók.

Hirek a nagyvilágból.

II. Vilmos német császár Berlinben f. hó 22-én nyitotta meg a birodalmi gyűlést. Trónbeszédének külpolitikával foglalkozó részében azt mondotta, hogy Ausztria-Magyarországgal és Olaszországgal kötött szövetségének egyetlen célja — biztosítani a birodalom népeinek békéjét és boldogságát.

Oroszország fészkelődik Gurkó tábornok, Orosz-Lengyelország kormányzója elrendelte, hogy kormányzósága területén az utakat és hidakat haladéktalanul jó karba helyezték. A *Kurjer Lwovsky* tudósítása szerint e célra nagyobb pénzkészlet is utalványoztatott.

A római pápa körlevéllel készül fordulni az európai nagyhatalmasságokhoz, hogy felhívja őket az általános lefegyverzésre.

Hirek az országból.

Udvari gyász Miksa bajor herceg, Erzsébet királynéknak édes atyjának elhalálása alkalmából a királyi család nyolc hétig tartó gyászt öltött. Az angyaljóságú királyné gyászában hű magyar népe a legbensőbb részvétellel osztozik.

Gf. Bánffy Béla, a képviselőház alelnöke, kinek súlyos betegsége miatt idejében hirt adunk, elhunyt. Temetése Kolozsvárról mult szerdán volt a legnagyobb részvét közt. Nyugodjék békében!

A **községi rendészetről** szól törvényjavaslat végleges szövegezésével a belügyminiszterium már elkészült. Régen érzett közszükséglet kielégítését célozza ez a javaslat. Közbiztosságunknak vitális érdekei követelik, hogy a javaslatból mielőbb törvény legyen.

Különtételek.

(Erzsébet napján), folyó hó 19-én, királynéknak nevenapja alkalmából, az ujhelyi r. kath. templomban a polgári és katonai hatóságokkal együtt szép számú közönség gyűlt egybe. Az énekes misén *Prámer Alajos*, prépost-plébános celebrált, főpapi ornátusban, s kellő segédlettel. A koruson most is a gimnáziumi ifjuságnak szé-

ládunk jövőjét mentjük-e meg akkor, midőn az ilyen ártatlan szerencsétlenek pártját fogjuk s őket gondozzuk. Nemes emberbaráti tettünk tehát egyúttal önfentartási kötelességünk teljesítése.

Ez azon érdekegyeség, melyen a társadalom alapszik, melyből az Isten fia vallást alkotott, minden parancsát ez egybe foglalva: Szeresd felebarátodat, mint önnön magadat!

Ez érdekegyeségnek felkarolása minden erőnk-ből nekünk magyaroknak óriási halandóságunk mellett mindenek feletti kötelességünk, ha az örökös látható, de még inkább a láthatatlan kulturális harcban az óriásilag haladó és szaporodó szomszédaink által a világ színpadáról leszorítottatni és megsemmisíteni nem akarunk.

A természetnek örök és változhatlan törvénye irgalmat nem ismer. Csak az erősebb maradhat meg. Amerikának rézbőri, Afrikának fekete millióit szellemileg erősebb néhány fehér ember irtja ki s csak fölünk függ, hogy századok és ezredék mulva maroknyi isolált fajunk azok sorsára ne jusson.

Ezt azonban csakis a műveltség haladása és népünk minden rétegébe való terjesztése, azután a felfogott és megértett egészségügyi szabályoknak, melyek az egyéni és nemzeti önfentartást tüzik ki célul, hű követése által érhetjük el.

Ily magasztos célra törekszünk mi szerény népszerű előadásainkkal, kérve Önöket, hogy bennünket meghalgatásunk által célunk elérésében támogatni sziveskedjenek!

pen iskolázott templomi kara énekel, — záradékul a „Hazádnak rendületlenül” t. véve ajakára. Imádásig szeretett királynénkat, felséges családjával együtt, a magyarok istene még sokáig éltesse!

(Emlékeztetjük t. olvasóinkat) a ma délután 5 órakor kezdődő nyilvános felolvasási alkalomra. Felolvasnak: 1. *Dr. Ligeti József* a fogakról és azok ápolásáról. 2. *Matolay Etele* „Uraim! nem tudunk magyarul.” Felolvasási helyiség — a vármegye-háza nagyterme.

(Művészi hangverseny) A december 1-én tartandó hangverseny nemcsak vármegyénk határain belül, de a szomszéd vármegyékben is nagy érdeklődést kelt, különösen Kassán, hol a közreműködő művészek legnagyobb része állandóan lakik, s honnan, mint értesülünk, számosan készülnek hozni a közönségnek legbiztosabb jele az, hogy a földszinti, különösen az első helyek legnagyobb része már hetekkel ezelőtt elkelt s a rendezőség azok iránti tekintetből, kik ily jegyhez nem juthattak, a karzatot, a vármegye gyűlések hölgyközönségének rendes helyét, tartotta szükségesnek lefoglalni s az odaszülő jegyek árát *egy forintra emelte föl*. Amennyiben pedig III-ad rangú ülőhelyre a nagyteremben már tér nincs, ilyeneknek kiadását becsüszintette El nem mulasztathjuk egyúttal figyelemztetni azokat, kik a hangversenyt követő társas vacsorán résztvenni akarnak, hogy jegyeiket mielőbb megváltani sziveskedjenek, mert a vendéglős a résztvevők számához aránylag előre csak úgy teheti meg előkészületeit.

(Dr. Szieber Ede) kassai tankerületi főigazgató e napokban látogatta meg az ujhelyi nagygymnáziumot. Szerzett tapasztalatait a f. hó 23-án tartott értekezleten közölte a tanári karral, mely alkalommal a látottak és hallottakért teljes megelégedését nyilvánította.

(Időjárásunk) e hét elején újra megnyílt. Ma egy hete megjelentek ugyan a tél fecskéi, a bájosan lilinkázó hópihéék és sűrű szemfedőt borítottak az öreg föld sápadt arcára. A hőmérő is rohamosan hanyatlott, jelezve a „vonagló öreg” tetemének hidegülsését. Hanem mindez csak tréfa-dolog volt. A szemfedőből sár, a korcsolyázók örömeiből víz, a fogvacogató téltől mosolygós ősz lett. Pénteken reggel havazni és hűvösödni kezdett. A Bodrogon túlról jövő hetivásáros nép gyalogos része már próbára is tette a Bodrog jéghátát s a próba sikerült.

(A s. a. ujhelyi izr. nőegylet) zimonyi Schvarcz Armit, ki a helybeli vasútépítés alkalmából jelentékeny adományokat tett és többek között ezen egyesületnek alapítókéjét is 250 fttal gyarapította, alapító tagjai sorába felvette.

(A s. a. Ujhelyben létesítendő amerikai szőlő kísérleti telep) ügyében, az ebből folyó teendővel a borászati szakosztály által megbízott *Nyomárkay József* szakoszt. II. elnök részéről f. hó 18-án értekezlet hívattatott össze, ezen az értekezleten kísérleti telepeket kijelöltettek — a több szőlőbirtokos által ingyen felajánlott területek közül — s a szőlőbirtokosok által szükségesnek ellenálló vesszők termelése céljából: Ambrózy Nándor hecskei szőlője és $\frac{1}{2}$ holdnyi szántóföldje, ugyszintén az ezzel szomszédos s Nyomárkay Józsefnő tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ holdnyi szántóföld; továbbá Becske Bálint köves-hegyi szőlője, mint székénegezési kísérletre különösen alkalmas, s egyéb kísérleti célokra is megfelelő terület. Mindkét rendeltetésű területből egyelőre 400—400 □ öl határozottat munkába vétetni. A telepek bemunkálására nézve napszámos erő használata, a telepek berendezése és vezetésére pedig szakszerűen képezett állandó vincellér felfogadása mondatott ki szükségesnek. A telepek fentartására szükséges költségeket egy alakítandó részvény társaság fedezné, melynek szervezésére s a momentán felmerülő teendők keresztülvitelére az értekezlet szűkebb körű bizottságot jelölt ki, melynek elnöke: Nyomárkay József, tagjai: Bydeskuthy Sándor, B. cske Bálint, Dr. Schön Vilmos, Löcherer Andor, Szeghy Gyula és Évva Ödön. A bizottság e közérdekű ügyben nagy buzgalommal működik. Kívánjuk, hogy maradandó siker koronázza fáradozásait.

(A »Zemplén« feketetáblája) *Skandalózus dolog* az, amit a Friedman-féle zug-kávéháznak éjjeli tivornyázói a főbejáratnak sikátorba rejtett ajtaja előtt művelnek. Elpirulna a papír, ha viselt dolgaitak itten szellőztetni akarnók. A közszemérem és köztisztaság elleni vakmerőségek azok, amiket ottan cselekszenek. Tiszta szem és tiszta orr ilyen éjjeli orgiák után másnap reggel azon a sikátoron végig nem haladhat — csömör és undorodás nélkül. Az ilyen türethetetlen állapotnak csak nálunk nem volna orvossága? Birság, rendőri kényszer kötelezhetnék tilalomfa nélkül is a zug-kávéház tulajdonosát arra, hogy a sikátor befordulóját alaposan dezinficiálja — vagy az ö-kelme bűsös költségére a város főbírája dezinficiáltassa. Ezer-szer hallottuk már hogy *meglesz*, de egyszer sem láttuk, hogy *megvan!* — *Ujhelyi líktorai*, vagyis a városi seprősök, hétről-hétre kedden és pénteken nagy munkát végeznek. Kitakarítják a heti vásáros-népnek utcai szemetjét. Ilyenkor Ujhely, az utcáról nézve, olyan mint a kémény, amely kívül hóféhér, belül meg szurtos. Igen, Ujhely a köz-

tisztaság dolgából olyan mint egy rothadt alma, melynek a *külseje* még üde piros. Tessék csak megtekinteni az állások korcsmák udvarait (pl. a »Nagyliterhez«, »Vörös ökör« höz stb. stb.-hez címzettek) Mindezek a piszok-fészkek a bacillusok- és baktériumoknak dédelgetett melegágyai. — *A minapában* amikor a görögkirály pénzügyminisztere ásatás közben észrevétlenül pár milliónyi drakmát talált aranyban, árkot ásatott a városi mérnök is a Rongyva-medrében. Ezt az árkot sokan arra magyarázzák, hogy Attila aranykoporsóját keresték ott, de nem találták. Egyesek azt is vélik, hogy a jövő tavaszkor netalán tán fonyoggethető árvízveszedelem megelőzéséről való gondoskodásnak adta ez árokban tanujelét a magasabb emberi providencia. Akadnak olyanok is, akik azt a gypmesteri hurkon végkimulásba jutott állatok beföldelésével hozzák kapcsolatba. Legvalóbbszini mégis az a föltevés, hogy ez az árok a *Hübele-Balázs*-árka, s hogy Ujhelyben ilyen is van — érdemes a feljegyzésre.

(Humanizmus.) Tokajban a *»Malbis Arumim«* izr. jótékony egyesület f. hó 17-én végezte ruhakiosztási ténykedését, mely alkalommal 21 iskolás gyermeket láttak el a hiányzó téli ruházzal. A jótékony munkájának ünnepies színezete és hazafias hangulata volt. A serdültebb tanuló a »Szózat«-ot énekelte. *Fénykövy F.* igazgatótanító pedig szép alkalmi beszédet mondott. A záró beszédet *Fehér Henrik* egy. vál. tag mondotta. Berekesztésül »Egyenlően szeressük mindnyájan a hazát,« c. hazafias dalt énekeltek el az iskolás gyerekek. A jelenvolt nagy közönség emelkedett hangulattal távozott.

(A Csaszlóvszy-eset), melyről annak idejében tüzetesen írtunk, újabb stádiumba jutott. Az első foku ítéletet, megokolására való tekintettel, jóváhagyta az alispán, mint másodfoku iparhatóság.

(Derűre boru.) *Halmay Imre* színtársulatát Szatmáron igen lanyhán pártolják. Az ujhelyi verőfényes napok után, feltűnik a derék kis társulatot, szomorú lesz a szatmári időjárás. Ebben a jövőndomlásban rozsz próféták legyünk!

(A törvényszékről.) *Deme Mihály*, zempléni lakos, mult évi október hó 31-én *Dücs* Erzsébet Szürnyegen nőül vevén, a lakadalmas nép három szekeren elhelyezkedve hazafelé indult. Mikor késő este a násznép M. Jesztrebre érkezett, őket az idevaló lakosok, ki nem deríthetett okból, egyszerre csak minden oldalról kövel és sárral hajigálni kezdék. Az első szekér, melyen a vőlegény és menyasszonya ültek, jó lovaikkal sebes vágásban a faluból minden baj nélkül kihajtott. A két utóbbi szekér azonban cammogva haladt, s mert a kö és sár záporoként hullott, meg is állt.

Parajos István, Nagy István és Smajda János leugráltak a szekérről, hogy a támadók kiletét megtudják. Parajos Istvánt alig hogy leugrott menten leütötték, Nagy István és Smajda János a közönségi bíró háza felé futottak. Folyton üldözve a jesztrebiek által. Ez alatt Parajos magához térve, a szekérre felkapaszkodott s a két szekér a faluból baj nélkül kihajtott. A falu végén Parajos és társai még jó darabig várták Nagy Istvánt és Smajda Jánost, de mert észrevették, hogy a jesztrebiek a temetőn keresztül eléjük vágni igyekeznek, lóhalában hazahajtottak Zemplénbe. Nagy István és Smajda János ezalatt elértek a bíró udvarára s a bíronétól férje honlétét tudakolták. A bíroné az éjjeli látogatóktól férjét féltve, azt felelte, hogy a bíró nincs otthon. Ez alatt Nagy Istvánt *Zsirka András* jesztrebi legény, egy favillával úgy fejen ütötte, hogy rögtön lerogyott. Ekkor míg Kanócz Kacsó István Zsirka kezéből a villát kicsavarni igyekezett, a két zempléni magyar a bíró szobájába bemenekült s az ajtót magára reteszelt. Pár perc múlva Zsirka András, Hreha Pál János, Demjén Pál és Ihnát János az ajtót betörték, mire a dulakodás ádáz dühvel újra kezdődött. Ekkor már közbelépett Sánta György bíró is. A támadókra távozást parancsolt, s Zsirka-t a villanyt elvenni iparkodott. Zsirka a bírótól is szembezállt sőt a villanyellett többször mellbe ütötte, a bíronét pedig, ki férjének segítségére sietett, öklével arcul ütötte. Végre a kisbíró és szolgáló segítségével, nagy nehezen sikerült a garázdálkodókat megfékezni s a szobából kiszorítani, de még ezután is Zsirka a pitvarban öklével a bíró uramat úgy ütötte fejen, hogy a bíró beleszédült. Ekkor végre a négy hős éktelen káromkodás közt elvonult. A kir. törvényszék f. hó 19-én tartott végtárgyalásán Zsirka Andrást, ki 18 éves kora dacára jól megtermett vasgyuró-alak s garázda magaviselete miatt afféle falu-rossza, magánlak megsértés és becsületsértés vétsége miatt két évi börtönrre és három évi hivatalvesztésre, Hreha Pál Jánost, ki törvénybíró létére résztvevett a bíró házában megrohanásban, tíz havi börtönrre, végül Demjén Pált és Ihnát Jánost hat-hat havi börtönrre ítélte. A fő bűn, mely miatt az eljárás megindított, t. i. a magánosok elleni erőszak büntetése, minthogy a setében virtuskodókat felismerni nem lehetett, s félig-meddig csak is egy Zsadánszki Jánosné nevezetű 60 éves vén asszony ellen bizonyított be, hogy a szekerek felé sarrat dobott, — bizonyíték hiányában megtorlatlanul maradt.

(Mit ér egy nagyapai öröm?) *Andrássy Manó* gf. fiának Géza grófnak házassága után azt a fogadást tette, hogyha első unokája fiu lesz, tizezer forint ajándékoz valamely jótékony célra. Ezt a fogadalmat kiterjesztette a második unokára is s a napokban alkalmá is nyílt fogadalmának bevaltására. Melynek, *Andrássy Géza* szül. *Kaunitz Eleonóra* grófnának a minap gyermeke született. A boldog nagyapa már meg is tette 10,000 fto alapítványát éspedig a rozsnói szeretetház javára, amelyet még a mult században *Andrássy* rozsnói püspök alapított. (»*Bpesti Hirlap*«.)

(A szécs-kereszturi vadásztársaság) f. hó 21-és 22. a lehető legkedvezőbb időjárásban jól sikerült hajtóvadászatot rendezett, melyen 14 Nimród vett részt. Elcselt 9 őz, 5 róka, 4 császármadár, 24 nyul. Hajtásba került 4 db vaddisznó is, de ezek lövés nélkül visszatértek.

(A zempléni egyet. ifjuság egyesülete.) Budapest, f. hó 13-án vendégek által is szépen látogatott felolvasó estét tartott. *Staut József* alkalmi megnyitó beszéde után program szerint először is *Szekély Albert* ú. j. olvasa föl »*Kerim*« című költeményét, mely ügyes kompozíciójával s könnyű szárnyalásával általános tetszésben részesült. Utána *Chyzer Béla* o. h. »*Velence*« c. vonzó és szellemes szórójával gyönyörködtetett. Végül *Fridmann Henrik* szavalta *Kiss J.* »*Simon Judit*« c. remek költeményét. Ügyes előadásért méltó tapsokat aratott. Felolvasás után társas vacsora következett, mely alkalommal lelkes pohárköszöntők mondatok vármegyénk vezéregyéniségeire, a »Zemplén« szerkesztőségére*) mint az est hőseire is. A barátságos együttléteknél csak a késő éjjeli órákban lett vége J.

(Tolvajlás) A. N. s.-a.-ujhelyi ügyvéd irodájának íróasztaláról tegnapelőtt déltájban valószínűleg afféle kétségbeesett enyveskezi kliens 200 fto s egyéb értékpapirokat tartalmazó tárcát ellopott Rendőségünk máig nyomtalanul nyomoz.

(Szőlészeti és borászati tanfolyam) A földmivelés, ipar s kereskedelmi miniszterium bormelék és borkezelők részére a budapesti vincellérképző intézet által f. évi dec. hó 1—15-ig tartó szőlészeti és borászati tanfolyamot rendez. A tanfolyam célja: szőlőbirtokosoknak és gyakorlati borkezelőknek alkalmat szolgáltatni, hogy az e téren felmerült kérdések- és vívmányokkal aránylag rövid idő alatt megismerkedhessenek. A tanfolyamot a budapesti állami vincellérképz. int. igazgatójának tartja és vezeti részben előadásokban, részben gyakorlati okmutatásokban. A tanfolyam az orsz. gazdasági egyesület épületében, a köztelek nagytermében, vasárnapokat kivéve, naponként d. u. 4—1/2 óráig tartatik. A gyakorlati okmutatások idejét a tanfolyam vezetője időről-időre fogja a hallgatóság tudomására hozni. A tanfolyam ingyenes, s a résztvenni óhajtok a budapesti vincellérképz. int. igazgatóságánál november 28-ig személyesen vagy írásban jelentkezhetnek. A tanfolyam 12 előadásban a következőképpen tartatik: December 1. A szőlő táplálkozása, virágzása és érése. Dec. 3. Szőlőfajok megválasztása. Dec. 4. A szőlőtőz-szaporítás módjai. Dec. 5. A szőlőtő főbb és ajánlatosabb művelés módjai. Dec. 6. A szőlőtő ojtása. Dec. 7. A fillokszera elleni védekezés. Dec. 10. Szüret és erjesztés. Dec. 11. Fehér borok készítése. Dec. 12. Vörös borok készítése. Dec. 13. Pince és hordók kezelése. Dec. 14. A borkezelés főbb műveletei. Dec. 15. A borbetegségek és azok gyógyítása. A gyakorlati okmutatások közül be fognak mutatni: a must cukor- és savtartalmának meghatározása, élesztőgombák és a különböző betegségeket előidéző szervezetek górcsövön; néhány jobb ojtásmód, a jobb szőlőművelési eszközök, gyérítési gépek, erjesztőcsövek, szűrőgépek, derítőszerke s azok használata. A hallottak támogatása s a gyakorlati látóköri szélesítése céljából kirándulás tétetik a vincellérképző intézet telepére, a budafoki amerikai szőlőtelepre, a mintapincébe, esetleg egyéb tanulságos berendezésű telepek megtekintésére.

(A szerelem áldozatai.) Gesztelyben most egyébről sem beszélnek mint a szép *Körössy Zsuzsanna* szomorú végéről. Olyan piros róza, mint két szép orcája, nem nyílt, biz' isten, mindenik bokorba. *Fidrus Fános* lett vón' párja a faluba. Az isten is azért teremtette, hogy bokrétába kösse ezt a két ékes virágszálat. Szerették is egymást lánggal, hévvel, igazán. E napokban kellett volna a pap előtt elmondaniok a »holtomiglan—holtáiglan«-t. Hanem szerelmük verőfényes ege örökre beborult. A leány anyja lett a boldogtalanság sántája. Mivelhogy a legény más templomban dicsérte az urat, *Zsuzsannát* nem engedték vele az oltárhoz. Lány és legény elvégezték hát maguk között, hogy ha az életben nem egyesülhetnek, egyesülnek majd a halálban. Ugyis történt. *János* duplacsövű pisztolylyal látogatott el még egyszer és utoljára *Körössyék* házához. *Körössy* kiutasította, lánya meg kikísérte a legényt. *Szegény Zsuzsannát* átlőtt szívvvel, halva hozták vissza. Kedvese a mezőre menekült — s szétlőtt fejfel tették koporsójába. Szerető lelkeik a siron tul egyesültek. Egyébről sem beszélnek

*) Kiténtető figyelmükért hálás köszönet! Szerk.

most s még sokáig sírva-ríva fognak beszélni Gesztelyben erről az esetről.

(Pártszakadás.) A mező-laborczi izr. hitközsegsben is kitört már a huza-vona A zsidóság két pártra szakadt: haladó és ortodox pártra. Külön imaház, külön rabbi, külön metsző agyarkodnak egymásra. A sok tere-fere, civakodás, írja tudósítónk, már oly fokra hágtott, hogy hatósági közbeszólásra volt szükség s csak így lett megoldva a vita görce, mely abból állott, hogy egy ortodox-párti zsidónak elhalt gyermekét 48 óra multán hatóságilag kellett eltemetetni.

(Kész — mehett!) A magyar-gácsországi vasutvonal második vágányának lerakását a mult héten fejezték be. Az óriási nagy munka 14 nap alatt nyert teljes befejezést. A dologban csak az a hiba esett, hogy a Mező-Laborcztól Bánóczyig terjedő vonalrész műtanrendőri bejárás mellőzésével adatott át a közforgalomnak. E szabálytalanság közigazgatási bizottságunknak már tudomására hozatott a vonalrészben érdekelt járási főszolgabírák által.

(Kohanóc község veszedelme.) F. hó 17-ről 18-ára menő éjjel, eddig ki nem puhatolható módon, Kohanócon tűz ütött ki, egy óra alatt leégett 31 lakoház és 15 melléképület. A leégették összes takarmány- és életneműje, gazdasági felszerelése, butora, sertése a baromfiakkal együtt porrá égett. A kár 30,000 ftra tehető s biztosítva, fájdalom, csak 18 lakoház volt. A többnyire fából épült házak földig étek. A leégett szerencsétlenség most hajlék. ruha és élelem nélkül vannak. Nyomoruk enyhítésére a hatóság minden lehetőt elkövet. Az égettek első s-gedelműl táviratilag 200 fto küldött a m. kir. belügyminister, mely összeg főispánunk által a homonnai járás főszolgabírájához továbbított a szerencsétlenek között azonnal fogantatandó szétosztás végett.

(Kanyaró.) Szinyér községben a kanyaró járványszerűleg fellépett.

(Vakulj — magyar!) Mező-Laborczon 1885-ben egy kóc-vászon-szövőgyár létesült s azóta működik is szakadatlanul. A gyár állami kedvezményben részesül s a dohány-beváltó hivatalok részére a kóc-vászon-zsák szükséglet innen szerezetik be. Ebben az előnyökben a gyár, mely egy bpesti cég tulajdona, azért részletetik, mivel feladatául tuzetett a kendertermelési iparnak felvidékünkön leendő meghonosítása. A homonnai járás főszolgabírája, aki nem a látták, mondták, hallottak-embere, hanem mi járásában történik szemtől szembe szereti látni: utána nézett e gyár keletkezésének, hivatásának, működésének és rájött, hogy az a gyár voltaképen nem egyéb, mint egy nagy szélhámoság. Ugyanis e kóc-szövőgyár az iparhatóságnál bejelentve nincs. Kendert nem termel s nem termeltet. Megadóztatva, községi adóval megróva nincs. A fonalat Gácsországból hoztatja s a hatóság félrevezetésével 15 szövőszéken gácsországi munkásokkal dolgoztat. Mivel pedig a 15 szövőszék a szükségletnek század részét sem fedezi: a kész zsákokat Gácsországból szállitattja a vidrányi állomásra, itt a szállitmányt átvéve tengelyen Mező-Laborczon keresztül átviteti a laborczi állomásra s innen aztán megy rendeltetési helyére mint *honi* gyártmány. Jó forrásból tudjuk, hogy erről a botrányos szélhámoságról a homonnai j. főszolgabírája már jelentést is tett a felsőbb hatóságához. Nagyon jellemző e dologban az a mozzanat is, hogy a szélhámos gyár eddig megadóztatva nem volt; nem volt pedig azért, mert a körjegyző évről-évre olyan községi bizonyítványt állított ki a gyár részére, hogy az a kendertermelési ipar meghonosítását szép eredménnyel teljesíti.

(Munkás-zavargás áldozata.) A magyar-gácsországi vasutvonal második vágányához a szükséges kavics-készletet egy *Hankócs* község mellett nyitott kavicsbányából szerzik be, a hol naponként (éjjel villanyfény mellett) 400 idegen vasuti munkás dolgozik. Ez a munkássereg, különösen vasárnapokon, nagy ártalmára van a közcsend- és közrendnek. F. hó 18-án, írja levelezőnk, fenyegető zavargást támasztott a felpálkázott csöcselék-nép, úgy hogy csendörerőt kellett alkalmazni megfékezésükre. Több munkás ellenszegült. Egy gácsországi illetőségű napszamos a csendőr fegyverét is megragadta s mivel többszöri felhívásra sem engedelmesskedett s a tömeg támadásra készült: az erőszakoskodó parasztot a csendőr lelőtte. A tömeg ezt látva, gyorsan kerekelt oldott s a rend- és nyugalom teljesen helyreállott. A kiküldött hadbíró f. hó 20-án teljesítette a vizsgálatot amikor felboncolás után az áldozatul ezett szerencsétlen munkás is eltakarított.

 A községi jegyző és bíró urak figyelmét tisztelettel fölkerjük, hogy a Zemplén 1889. naptárából kellő készletet tartottunk föl számukra. A mult évben ugyanis sajnálattal tapasztaltuk, hogy későn érkezett megrendeléseikre nem számítva, készlet hiányából igényeiknek eleget nem tehattünk. Ez évben gondunk volt arra, hogy a nagyobb kereslet dacára is eleget tehesünk későbbben érkező megrendeléseiknek. Egyszersmind kérjük a bíró és jegyző urakat, hogy a naptárak beszerzése iránt nálunk két hét lefolyása alatt jelentkezni sziveskedjenek, mert azontul a szá-

mukra fentartott példányokat is könyvpiacra kel-lene bocsátanunk. A »Zemplén« kiadóhivatala.

Irodalom.

A *Pesti Hirlap* f. évi dec. 1-ével „Ki a gyilkos?” című érdekesítő francia bűnügyi regény közlését kezdi meg, mely az év végéig fog tartani. Emellett karácsonytáján *Mikszáth* kiténtető tollából „A szenátor bogarai” cím alatt hosszabb elbeszélést fog hozni. Aminek bejelentése után szinte fölösleges a közönség figyelmét felhívni e rendkívül gazdag és változatos tartalmu, kedvelt napi közlönyünk december havi és további, immár 11-ik évi folyamára. S mint a szerkesztőség velünk közli, újévtől kezdve, a hetenkinti zeneműléleken kívül, még egy — a közönség minden rétegét érdeklő, közhasznú — mellékletet fog a *Pesti Hirlap* gazdagodni, úgy hogy valóban unikum lesz a napilapok között. Erről bővebbet csak újév felé közölhetünk. Addig is ajánljuk a „*Pesti Hirlap*”-ot (melynek előfizetési ára, egy óra 1 ft 20 kr., negyedévre 3 ft 50 kr.) t. olvasóink pártolásába. Mutatványszámot a kiadóhivatal (Budapest nádor-utca 7. sz.) egy héti ingyen küld mindenkinek.

„*Kamarai Kalauz*” címet viseli az a hézag pörkölt ügyes könyv, melynek szerzője *Deil Jenő*, a kassai kereskedelmi és iparkamarának derék titkára. Jelen munkájában, mely csak pár nappal ezelőtt került a könyvpiacra, szerző egy könnyen kezelhető vezérfonalat kívánt nyújtani a kamarai tagoknak, kik hivatalban a kamara kebelében közhasznú tevékenységet kifejtjen, másrészt segédkönyvet azoknak a kereskedő és iparos választóknak, kiket képviselni, tanácsosul szolgálni, gyámoltani, megvédeni a kereskedelmi és iparkamarának szép hivatása. A 395 lapra terjedő vaskos könyv következő fejezetekre oszlik: I. Törvények és szabályrendeletek. II. A kamarai kerület helység névsora. III. A kerület kisiparosainak számszerinti kimutatása. IV. A kamara területén létező gyárak kimutatása. V. A kamarai kerület erdőgazdasági viszonyai. VI. A kamarai kerület bortermelése. VII. A kamarai kerület bányá vállalatának kimutatása. VIII. A kerület állattenyésztését előtűntető számadatok. IX. A kamara területén létező pénzintézetek. X. A kamara tagjainak névjegyzéke. Ára: ? A nagy elterjedésre érdemes könyvet jó lélekkel ajánljuk vármegyénk értelmes kereskedőinek és iparosainak meleg pártfogásába.

Védekezés a filokszerá és a többi általános növénypusztító rovarok ellen, azok gyökeres kiirtása s a talaj vízmentes tartásáról egy füzetke jelent meg Szegeden. Szerzője: *Mayer Miklós*, városi főkertész. A füzetke ára: 20 kr.

Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkái. Előttöm van *Mikszáth Kálmán* összegyűjtött munkái és napokban megjelent első füzet. El- elnézem jeles novelláirónknak a címlapot díszítő arcképet. A jószággal vegyült hamiskás mosoly, mely a-kai körül játszik: az egész lényét jellemző szeretetreméltóság. Kulcsul szolgál *Mikszáth* hatásának megértéséhez. Egyénisége köt le munkáiban leginkább; odaferkőzik ez műveinek minden lapjára, bevonja varázsával elbeszéléseinek minden alakját, virággal hinti be az olvasó útját, mi pedig e kellemes talajon haladva, nem értünk rá műveinek hibáira ügyelni. Ebben leli magyarázatát ama ritka hatás, melyet írónk az olvasó közönségre gyakorol. A „*História* egy házasságról,” mely a „*Tekintetes Vármege*” novelláit s egyszersmind az előtűntetett lévő füzetet is megnyitja, egyszerű mese, nem is egészen új, de a természetes szépség, melylyel azt *Mikszáth* felruházta, a folyvást alakjai háta megett settenkedő írónk hamiskás, néha talán édes, de mindig találó megfigyelései, novellairódmunka legszebb darabjai közé igtatják ezt az elbeszélést. A másik két rajz meséje még igénytelenebb, értéküket ugyancsak az előadás zománca adja meg. *Mikszáth* stílusát eléggé ismerjük. Egyszerű, cicoma nélküli, de egyszerűsége s jellemzettsége mintául szolgálhatnak főleg fiatal írónknak. Rövid akorok lenni. Hiszem, nem is szükség hosszasan ajánlagnom *Mikszáth* munkáit. Nem ideig-óráig tartó becűs művek ezek, mint oly sok újabb irodalmi termék, hanem maradandók. Elég lesz annyit megjegyezni, hogy e gyűjtemény, mely *Mikszáth*nak eddig irt munkáit lesz hivatva magába ölelni, a *Róval-Tósvérnek* könyvkereskedésében 2—3 heti időközökben megjelenő 3 ives füzetekben lát napvilágot. Egy-egy füzet ára 35 kr. Kiállítás nemcsak díszes, hanem ami ritkább, valóban izléses. A szöveget díszítő rajzok szerzője: *Mannheimer Ágost* példát mutatott illusztrátorainknak, mit és hogyan kell rajzolni. *Mikszáth* műveit országszerte olvassák: vármegyénk közönsége nem fogja azoknak ezt a melegen ajánlható új kiadását figyelme kívül hagyni. P—es.

Egyesületi élet.

Felhívás.

A f. évi okt. hó 16-án tartott választmányi ülésben hozott 126. sz. határozat értelmében felhívom a magyarnyelvet és népnevelést Zemplén-megyében terjesztő egyesületnek mindazon tagjait, kik tagsági díjaikkal hátrálékban vannak, hogy ezeket lehető legrövidebb idő alatt tek. *Bydeskuthy Sándor* egyesületi pénztárnok urhoz megküldeni sziveskedjenek.

Dr. Habina Péter,
e. jegyző.

Prámer Alajos,
egyl. I. alelnök.

Meghívó.

Az országos közegészségi egyesülettől még a mult évben, az egyesület alapszabályának 18-ik §-a értelmében, azon kiténtető megbízást nyertem, hogy S.-a.-Ujhely és vidékén a közegészségi egyesület vidéki osztályát alakítsam meg.

Most, midőn a beállott tél a humanitárius feladatoknak előkészítésére is több időt enged, elérkezettnek vélem az alkalmat, hogy jelzett kérdésre a közérdeklődést ráirányozván: az országos közegészségi egyesület óhajának érdekében kéro szót emeljek

Mihez képest teljes tisztelettel keresem meg tisztelt tagtársaimat és a vármegyében lakó mind-amaz urakat, kik a közegészségügy iránt nemesen érdeklődnek, hogy a vidéki osztály megalakítása végett f. évi december hó 1-én d. u. 2 órákor a vármegyeháza kistermében megtartandó alakuló közgyűlésen megjelenni méltóztassanak.

S.-a.-Ujhely, 1888. november hó 24 én

alázatos szolgáljuk:

Dókus Gyula,

az országos közegészségi egyesület megbízottja.

Eddig még fölülmulthatatlan.

Maager V.-féle

cs. kir. szab. valódi tisztított

CSUKAMÁJOLAJ

Maager Vilmóstól, Bécsben.

Az első orvosi autoritások által megvizsgálva, könnyű emésztető hatása végett gyermekek részére is, különösen ajánlható; mint legtisztább, legjobb, legeredetibb és általánosan elismert leghatásosabb gyógyszer mell- és tüdőbetegség ellen, gümő, sömör, daganatok, bőrkiütések, mirigybetegség, gyöngeség stb. ellen.

1 üveg sárga olaj 1 frt, 1 üveg fehér olaj 1 frt 50 kr.

Kaphatók a gyári raktárban:

Bécs, III. Bez. Heumarkt Nr. 3.,

valamint valódi minőségben Ausztria-Magyarország gyógyszerüzeteiben és minden nagyobb fűszerkereskedéseiben.

Sátoralja-Ujhelyben: csak Zlinszky J. ur gyógyszerüzetében.

7-18

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy 24 év óta fennálló

fűszer- és vegyes kereskedésemet

a téli időnyre erősen ellátva a lehető legolcsóbb árakkal rendeztem be, s a nálam vett árúk úgy az árak, valamint minőségüket véve, a háztartásnál nagy megtakarítást hoznak.

Nevezetesebb áruimnak árjegyzéke a következő:

Kávé kilója 1 frt 60 krtól 2 frtig; különleges fajok 2 frt 20 kr.

Cukor egész süveg	kilója	44 kr.
» kímérve	»	46 »
» koczka	»	47 »
» liszt	»	47 »
Rizs-kása 1 kilo 16 krtól		36 » ig.

Lisztek a napi árakban minden fajban.

Szappan szegedi 1 kg, 28 kr. táblába 1 kgr. 26 kr. kernbarna » 24 »

Petroleum szalon » 24 »
» amerikai 1 csillag » 28 »
» császár belföldi » 32 »
» 3 rózsza amerikai » 40 »

ugyancsak literenkint 4 krral olcsóbban.

A legjobb minőségű „**Apolló-gyertya**” 1/2 kilos csomag 6-os, 8-as — 36 kr.

Ugyanaz bécsi font, 560 grammos 4-es 6.8 a — 42 kr.

Kapható mindenkor saját készítményű **patkány- és egérirtó** szerem, nem veszélyes és egészen biztos hatása!

Továbbá ajánlom nagy raktáromat mindenféle bel- és külföldi **rum- és cognakból** és ipari célokra engedélyezett **szeszt** a legolcsóbb napi áron.

Tisztelettel

Malártsik György.

Meghívás.

A „Szerencsvideki Takarékpénztár”
mint részvénytársaság

t. részvényesei a folyó évi december hó 12-én délelőtt 9 órakor
az intézet helyiségeiben tartandó

rendkívüli közgyűlésre

annak kiemelésével hivatnak meg, mikép mindazon részvényes, ki a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottja által megjelenni, szavazati jogát érvényesíteni szándékozik, köteles az alapszabály 22. §-a rendelkezéséhez képest részvényeit a közgyűlés tartamára, a gyűlés napjának délelőtti 9 órájáig bezárólag az igazgatóságnál a pénztár helyiségében letéteményezni és hogy a folyó évi november 19-ére egybehívott rendkívüli közgyűlés a részvényesek kellő számban meg nem jelenése miatt megtartható nem lévén, ezen rendkívüli közgyűlés a megjelentek számárányára való tekintet nélkül fog határozni.

Tanácskozás tárgyai lesznek:

1. A takarékpénztár állásáról igazgatóság és felügyelő-bizottság együttes jelentése.
2. Az 1888. évi szeptember 30-ig terjedő mérleg- és veszteség-nyereség számlák előterjesztése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentés megadása.
4. Megbízás lejártá folytán igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
5. A társaság felszámolása iránti igazgatósági jelentés e feletti határozat.
6. Ingatlanok eladása feletti határozat.

Szerencs, 1888. november hó 20-án.

Az igazgatóság.

Felhívás a hölgyekhez!

Dr. Plausitz egészségügyi tanácsos urnak sikerült az orvostudomány és vegyészeti segélyével egy arcbőr-finomító kenőcsöt feltalálni, melyet **Quirini Alajos** gyógyszerész ur, hites törv.-széki vegyész a m. k. kormánytól nyert szabadalom alapján állít elő.

Ezen kenőcs tulajdonsága, hogy öregebb hölgyeknél az arcráncok elsimítása által, egészséges, üde és finom arcbőrt s így ifjabb kinézetet idéz elő. Ifjabb hölgyek arcbőrének szépségét és üdeségét rövid idő alatt hatványozza oly módon, hogy ezen tulajdonok fokozott mérvben késő évekig megmaradnak. Továbbá felülmulthatlan bizonyult mindennemű arcfoltok, szeplők és apró kelések ellen; mely hiányokat rövid használat után nem-csak eltünteti, hanem az arcbőr finomságát és üdeségét is helyreállítja. — Az arcbőr rég elvesztett üdeségének az arcfestés káros hatásainak és a bőr mindennemű tisztáltságainak eltávolítására egyedüli biztos hatással bír. Jó szolgálatokat tesz továbbá a kézbor puhítására és finomítására is ézve.

Főraktár egész Magyarország részére: Budapest, Quirini Alajos
ujvilág-utca 2. szám.

Árak: 1 nagy tégely Dr. Plausitz-féle kéz- és arckenőcs 80 kr., 1/2 tégely 50 kr., 1 üveg arcmosóvíz 1 ft., 1/4 doboz rizspor fehér vagy rózsaszínű 40 kr., 1/2 doboz 60 kr., 1 egész doboz 1 ft 10 kr., mind Dr. Plausitz találmánya. Minden tégelyhez egy használati utasítás jár. Figyelemzetem a t. közönséget, hogy csakis az tekintendő Dr. Plausitz-féle kenőcsnek, a melynek tégelyén „**Quirini Alajos gyógyszerész**” felirat bevésve van.

Egyedüli főraktár Zemplénnvármegyére:

REICHARD GYULA vegyeskereskedőnél
S.-A.-UJHELYBEN.

☞ Szétkaldés utánvétellel a legnagyobb titoktartás mellett. ☜

10-10

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLÉK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY
és homokkő sirkövet.

Tisztelettel

Sürgőnczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

BURGER ADOLF
vállalkozó.

20-

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Ház-bérbeadás.

A főutcán a 9-ik számú ház emeletén 6 szobából álló lakosztály, melyből 2-3 külön bejáratu szoba albérletbe is kiadható, cseléd-ház, kamara és ahhoz tartozó mellék-helyiségekkel, esetleg istálló és kocsiszínnel **a jövő évi ápril 24-től kiadó.** Bővebb fölvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

99/88. sz.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tétetik, hogy az első magy. ált. bizt.-társulat miskolci főügynökség felperes részére Hódossy Bertalan tarczali lakos alperes ellen 47 ft 4 kr. s. j. ir ügyben f. é. auguszt. hó 5-ik napján bíróságilag lefoglalt, illetve felülfoglalt ingóságok, u. m.: káziatorok, eszközök, 2 db ló, 2 db borju, széna, gazdasági felszerelvények és egyéb ingóságok összesen 839 ft 10 kr. becsértékben 1888. évi november hó 26-ik napján d. e. 9 órakor végrehajtást szenvedő Hódossy Bertalan lakásán Tarczalon, nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Tokaban, 1888. nov. 17.

Fekete Zsigmond,
bir. végreható.

Már megjelent és kiadóhivatalunkban kapható

E nagy kelendőségnek örvendő naptár a kalendáriumi részén kívül 72 sűrűen nyomott nagy oktáv-lapra terjed s tartalma következő: 1889. Új évi hangok. (Beköszöntő vers) E. S.-tól, ügyes rigmusokban. Arcképcsarnokában *Matolai Etele* alispánnak jól sikerült fénynyomatu arcképével találkozunk, meleg hangú jellemrajz kíséretében. Ezt követi *II. Rákóczi Ferenc fejedelem bujdosása* című becses történeti dolgozat, pompás kiviteli képpel, melynek felirata: *II. Rákóczi Ferenc Rodostón*. A nagy szabadsághős emlékeztetének szentelt sorokat *Boruth Elemérnek Borsi — Rodostó* című gyönyörű elégiája koronázza meg. Rendkívül érdekesítő történeti elbeszélést irt *Zombori Gedő* ismert novelistánk e címen: *Mikor a király mulat*. Ezután még két kép következik: az e.-bényei fürdő és az imregi kolostor, mely utóbbihoz a szövegét *Petrovics Elek* írta. *Szabó Sándor* és ifj. *Técsi József* csinos kis dalokkal kedveskednek az olvasónak. Az adomák jóízűek és distingváltak. A hasznos tudnivalók aranytanácsokat tartalmaznak. A kvázi hivatalos rész, vagyis a »zemplénvármegyei kalauz« tartalmazza: 1. Zemplénvármegye bizottsági tagjainak legújabb névsorát. 2. A szakbizottságok, küldöttségek és választmányok névsorát. 3. A vármegyei tisztikar, segéd-kezelő és szolgaszemélyzet névsorát a szolgálati évek feltüntetésével. 4. A vármegye területén lévő állami hivatalok személyzetét. 5. A tanári és tanítói testületeket. 6. A vármegye területén lévő 451 községnek közigazgatási beosztását, lélekszámát, közs. bírák és jegyzők névsorát a szolgálati idő megjelölésével. 7. Végül emlékeztető táblázatot ad a köz ségi előljárók munkarendjéről. Mindezekből látható, hogy a »Zemplén« naptárának anyaga hangya szorgalommal van összeállítva s magában foglalja mindazt, amire vármegyénk minden intelligens lakosának lépten-nyomon szüksége lehet. E csinos irodalmi portékának ára potom **36 kr.**

A „Zemplén“ kiadóhivatala.

KERESTETIK

egy 10 lóerejű gőzgéphez malomszerkezet egy henger, egy pár parasztra örlő és egy pár olajmagot hántókövel. Kinek ilyen eladni szándéka van, tudassa velem,

Kiss Károly,
Bély (posta.)

518. k. ig. sz. A gálszécsi járás főszolgabirójától.

A Zemplén megyebeli, gálszécsi járáshoz tartozó cseleji körorvosi állomás **1888-ik évi december hó 21-ikén** d. e. 9 órakor fog Cselejben választás útján betöltetni. Pályázók kötelesek felszerelt folyamodványukat **f. évi december hó 5-ik napjáig** aló irt hivatalnál beadni.

Gálszécs, 1888-ik november 4-én.

3—3

Nemthy,
főszolgabíró.

Hirdetés.

2—2

Nagy-Azar községében körülbelől 200 mm. **széna, loher-széna** és **sarju** fog önkéntes árverés útján eladatni f. évi december 2-án, készpénzfizetés mellett, **SZEMERE JÓZSEF** udvarában.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

A mélt. kassai püspökségi uradalom Zemplénmegyében fekvő **szentmáriai** 845 darab lábbon álló 4441 köbméterre becsült 1889—90. és 1891. évi **erdővágása** **7907 frt 35 kr. összbecsértékben** f. évi december 3-án d. e. 10 órakor **Borsod-Harsányban** alulírott hivatalos helyiségében, a felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett, írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján fog eladatni.

A becsár a kikiáltási ár. Az árverelő egyezer forintot bánatpénzül készpénzben letesz; szinte annyi az ajánlatokhoz csatolandó.

Utó- vagy későn beérkezett ajánlatok nem fogadtnak el. A feltételek alulírottaknál, továbbá Szántó Ferencz erdővédnél Szt.-Márián megtekinthetők.

Borsod-Harsány, 1888. november 18.

Stessel Gyula,

Ulrich Antal,

urad. vezetőtisztt.

1—2

erdőmester.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & Co

FRANCZIA COGNACGYÁR

PROMONTOR

A vegytani műintézet

(Laboratorium) által megvizsgáltván, francia cognacokkal egyenértékűnek és orvosi célokul ajánlatosnak találtatott.

Egyedüli főraktár:

DEUTSCH JÓZSEF FIA

kereskedése,

S.-A.-UJHELYBEN.

5—10

Denaturált szesz
nagyban és kicsinyben
jutányos áron kapható
REICHÁRD testvéreknél.

Tk. 2243. sz.

1888.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Policzer Józsefné szül. Lichtmann Teréz végrehajthatónak, Policzer József csödtömege végrehajtást szenvedő elleni 8000 ft tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék és a Gálszécsi kir. bírószág területén lévő Gálszécs községében fekvő, 1) a gálszécsi 410. sz. tjkvben A. I.—5. sorsz. a. felvett ingatlanokból Policzer Adolf nevében álló jutalékra 925 ftban, — 2) a gálszécsi 514. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. Policzer Adolf tulajdonánál felvett ingatlanokra 428 ftban, — a gálszécsi 517. sz. tjkvben A. I. 1—2. sorsz. alatt Policzer Adolf tulajdonánál felvett ingatlanokra 66 ftban, — 4) a gálszécsi 528. sz. tjkvben A. I. sorsz. a. felvett ingatlanokból Policzer Adolf nevében álló jutalékra 70 ftban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888-ik évi december hó 7-ik napján d. e. 10 órakor az alulírt kir. tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 92 ft 50 krt, 42 ft 80 krt, 6 ft 60 krt és 7 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényzikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novem. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1888. szept. 5.

Görgey, kir. bíró.